

عنوان مقاله:

واکنش ارقام قدیم و جدید گندمهای مناطق معتدل، گرم و سرد ایران به کاهش قدرت منبع

محل انتشار:

فصلنامه علوم گیاهان زراعی ایران، دوره 41، شماره 2 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

محسن محمدطاهری - دانشجوی سابق کارشناسی ارشد پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران

علی احمدی - دانشیار پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران

کاظم پوستینی - استادیار پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

تعیین سطح محدودیت منبع و. یا مخزن در طول دوره پرشدن دانه در محصولات زراعی از استراتژی های اصلاحی مهم است. با این حال اطلاعات درباره وجود و شدت محدودیت منبع در ارقام تجاری گندم در شرایط ایران وجود ندارد. هدف از این پژوهش، بررسی حساسیت نسبی ارقام گندم قدیم و جدید، اصلاح شده برای سه اقلیم اصلی کشور در واکنش به کاهش قدرت منبع از طریق حذف برگ بود. آزمایش به صورت گلدانی در محوطه گلخانه گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران واقع در کرج، در سال زراعی 86-1385، انجام شد. تیمارها ترکیبی فاکتوریل از 7 رقم گندم نان (ارقام جدید و قدیم گندم از مناطق سرد، معتدل و گرم ایران) و 7 شدت حذف برگ (در دو مرحله: ساقه رفتن و 20 روز پس از گلدهی) بود، که بر پایه طرح بلوک های کامل تصادفی با سه تکرار اجرا شد. به طور کلی، اثر حذف برگ بر حفظ رطوبت خاک از نظر آماری بسیار معنی دار بود و تیمارهای کاهش سطح برگ محتوی آب خاک را بهبود بخشیدند. با کاهش قدرت منبع از طریق حذف برگ سرعت فتوسنتز، سرعت تعرق، هدایت روزنه ای و پایداری کلروفیل برگ پرچم نسبت به شاهد افزایش یافت. روند تغییرات غلظت CO₂ درون روزنه ای عکس فتوسنتز بود و با افزایش شدت حذف برگ کاهش یافت که نشان دهنده اثر کنترلی مخزن بر هر دو دسته صفات روزنه ای و مزوفیلی موثر بر فتوسنتز بود. واکنش عملکرد و مولفه های آن در ارقام مختلف، نسبت به تیمار حذف برگ یکسان بود و باقی گذاشتن دو یا سه برگ از مرحله ساقه رفتن به بعد بر روی گیاه، اثر معنی داری روی عملکرد دانه نداشت. اما اعمال تیمارهای شدیدتر کاهش معنی دار عملکرد را در مقایسه با شاهد (بدون حذف برگ) در پی داشت. اثر حذف برگ بر روی تعداد دانه معنی دار بود، در حالیکه روی وزن هزار دانه اثر معنی داری نداشت.

کلمات کلیدی:

حذف برگ، روابط منبع - مخزن، درصد رطوبت خاک، تبادلات گازی برگ پرچم، عملکرد و مولفه های آن، گندم نان.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/704393>

